



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. VIII. De iis quæ ab interiore causa ortum habent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

rest in se retinere feruorem: sic nec cor deuotionis in se poterit gratiam conseruare, cuius os non fuerit ianuâ silentij reclusum. Claudamus igitur os nostrum, vt cum deuotionis feruore Christum deuotionis largitorem in feruenti affectu possimus cōseruare. Hæc Bernardus. Atque hæc de iis impedimentis orationis, quæ ab exteriori causa proficiscuntur.

C A P V T VIII.

De iis que ab interiore causa ortum habent.

P R I M V M se offert, peccatum, maximè si mortiferū sit & grauioris noxæ. Ita Gregorius ad illa Iobi verba. *Tunc leuare poteris faciem absque macula.* Faciem (inquit) leuare est in Deo animum per studium orationis atollere. Sed eleuatam faciem macula inquinat, si intendentem mentem reatus sui conscientia accusat, quia ab spei fiducia protinus frangitur, si intenta precibus, necdum deuictæ culpæ memoria mordetur, diffidit namque accipere se posse quod appetit, quæ profectò reminiscitur, nolle se adhuc qui de facere quod audiuit. Hæc Gregorius. cuius sensu, peccatum oranti impedimento est, quod ei spem fiduciamque, sine qua similis est fluctui maris, qui à vento circumfertur, vel eripit, vel infirmiorefficit.

Gg. 3. Præ-

1. Ioan. 3. Præclarè enim D. Ioannes; Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habebimus apud Deum, & quidquid petierimus, ab eo accipiemus. Et multò ante Salomon. Qui auertit aurem suam ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis. Quæ explanans Greg. Cor quippe (inquit) nos in petitione reprehendit, cum resistere se præceptis eius quæ postulat, meminit, & oratio fit execrabilis, cum à censura auertitur legis, quia dignum profectò est vt ab eius beneficiis sit quisque extraneus, cuius nimirum iussionibus non vult esse subiectus.]

Sed quoniam parum refert hoc impedimentum indicasse, nisi qua ei sit ratione obuiam eundem doceatur, id ipsum à Gregorio petendum. Qua in re (inquit) hoc est lubricum remediũ, vt cum se mens ex memoria culpæ reprehendit, hoc prius in oratione defleat quod errauit, quatenus cū erroris macula fletibus tergitur, in petitione sua cordis facies ab auctore munda videatur.

18. mo-
sal. c. 3.

Idem, ad illa Iobi verba. Neque enim reprehendit me cor meum in omni vitia mea. Fusius tradit quantum orantis interest, vt is ex præscripto diuinæ legis vitam decar. Si enim (inquit) quod præcipit facimus, id quod petimus obtinebimus. Valde enim apud Deum, vtraque hæc sibi necessariò congruunt, vt & oratione operatio.

ratio, & operatione fulciatur oratio.

Cum autem peccatum omne quale quale id sit, orationis cursum remoretur tum maxime odium proximi acceptasque ab eo iniurias meminisse. Cum stabitis ad orandum (monitum est Christi Domini) dimittite si quid habetis aduersus alterum. Et iterum: Cum offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersus te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum: De quo quidem argumento hæc Gregorius quodam loco: Quid hac (inquit) doloris macula (id est seruato in proximum odio) inueniri deterius potest, quæ in conspectu iudicis Charitatem non inquinat, sed necat? Vitam quippe animæ, quælibet culpa polluit, seruatus verò contra proximum dolor occidit. Menti namque, ut gladius figitur, & mucrone illius, ipsa viscerum occulta perforantur. Qui scilicet à trāfixo corde si prius nō educitur, nihil in precibus diuinæ opis obtinetur, quia & vulneri membrorum imponi salutis medicamina nequeunt, nisi ferrum à vulnere antea subtrahatur. Hinc est enim quod per semetipsam dicit Veritas, Nisi remiseritis hominibus peccata eorum, nec pater vester qui in cælis est, remittet vobis peccata vestra. Hinc circa institutionem postulationis

Matth. 6

10. Mer.
18.

Gg 4

latio

lationis, conditionem posuit pietatis dicēs,
 Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos
 dimittimus debitoribus nostris, vt bonum
 profectò quod à Deo compuncti petimus,
 hoc primùm cum proximo conuersi facimus.
 Hæc Gregorius, qui sese tandem ad in-
 stitutam Iobi explanationem referens, sic
 eam concludit. Tunc igitur verè sine macu-
 la faciem leuamus, cum nec nos prohibi-
 ta mala committimus, nec ea quæ in nos
 proximis commissa sunt, ex proprio zelo
 retinemus: graui namque mens nostra ora-
 tionis suæ tempore confusione deprimitur,
 si hanc aut sua adhuc operatio inquinat,
 aut alienæ malitiæ seruatus dolor accusat.
 Neque verò mirum sit proximi odium in
 Deo inuisum & exosum, cum neque mar-
 tyrium ipsum, morsque eius amore obita,
 ipsi, nisi charitate fulta placere possint.
 Cuius quidem rei fidem facit historia mi-
 randa sanè Nicephori & Sapritij, quam le-
 gere licet apud Surium.

Febr. 9.

Odium proximi, sequitur proximè se-
 perbia; orationis, & ipsa inimicissima, tantus
 enim à sapientibus, & prudentibus abscon-
 ditur thesaurus, reuelaturque paruulis. sed
 de ea occasione humilitatis, oranti admo-
 dum oportuna memini supra à me dicta
 esse non pauca. Impedimentum denique
 postremum, non eorum quæ exi-
 stant

stunt (cùm sint innumera) verùm quæ nobis impræsentiarum occurrunt, sunt mentis euagationes, quæ plurimum rerum sunt ante orationem cogitatarum, & fructus, & factus. Sæpe (verba sunt Magni Gregorij) immunda quædam, vel illicita animo versamus, quoties à precibus vacamus: sed cùm se mens ad studium orationis erexerit, earum rerum imagines reuerberata patitur, quibus libenter priùs otiosa premebatur, & quasi iam faciem anima ad Deum leuare non sufficit, quia in se nimium inquinatâ mente, maculas pollutæ cogitationis erubescit: sæpe curis mundi libenter occupamur, cumque post hæc studio orationis intendimus, nequaquam se mens ad cælestia erigit, quia pondus hanc terrenæ solitudinis in profundum merfit, & in prece facies munda non ostenditur, quia cogitationis infimæ luto maculatur.

1. 10.
moral.
c. 17.

Idem ad Iobi verba; *Cùm ponerem nubem vestimentum eius, &c.* vult hæc animi distractiones nisi Deo sinente non accedere, quibus permittat quidem orantem affligi, quòd ipse aliàs ab eo aliena salutique inimica animo versare solitus sit. Sed ipsummet præstat audire suis id verbis præclare exprimentem, sic enim Deum compellat. *Menti nostræ (inquit) terrenis voluptatibus*

28. moral.
c. 15.

G g 5 assuetæ

assuetæ curarum suarum phantasmata iusto iudicio obijcis, quibus eam in ipsa orationis sua intentione confundis, & quam desideris infimis deditam non ignoras, rectè cecaram ab intuenda lucis tuæ perspicuitate reuerberas, ut cum in te intenditur, ipso à te cogitationum suarum nubilo reflectatur, & quæ terrena hæc assiduè cogitat, quia vult, hæc etiam toleret in oratione cum non vult.

Haecenus Gregorius. Ex his conficitur permagni interesse quid interdiu quisque, quid ante orationem agitet animo: earum namque rerum quas cogitaueris, importuna recurrent phantasmata, quæ te iuuuim licet atque repugnantem contraque nitentem pellicient ad sui consideratione: quod quidem pulchrè molæ similitudine à Cassiano (quem sequuti Anselmus, & Bernardus) illustratur. Mola (inquit) quam mearum aquarum præceptis impetu rotante prouoluit, nullatenus quidem cessare potest ab opere suo, aquarum impulsibus circumacta. In eius verò qui præest situm est potestate, utrumne triticum molat, an hordeum, loliumque comminuat. Ita igitur etiam mens per vitæ præsentis incursum, vndique ingruentibus tentationum torrentibus circumacta, vacua quidem cogitationum æstibus esse non poterit, quales verò vel admittere vel parare sibi

Collat.
1.c.18.

sibi debeat, studij ac diligentia suæ providebit industria. Si enim ut diximus, ad sanctarum scripturarum meditationem iugiter recurramus, ac memoriam nostram ad recordationem spiritualium rerum & desiderium perfectionis, spemque futuræ beatitudinis erigamus; necesse est, ut ortæ cogitationes inde spirituales in his quæ meditati sumus, mentem faciant immobilem; sin verò negligentia seu desidiam superati, vitiis & otiosis confabulationibus occupemur, seu curis mundanis, & superfluis sollicitudinibus implicemur, consequenter exinde velut quædam zizaniorum species generata, operationem quoque nostro cordi noxiam ministrabit, & secundum sententiam Domini Salvatoris, ubi fuerit thesaurus operum nostrorum, seu intentionis nostræ, ibi & cor nostrum necessario permanebit. Hæc præclare Cassianus. Quibus bellè consentit quod D. Bonaventura. Qualis (inquit) liquor vasi infunditur, taliter redolebit, & quales herbas in horto cordis tui plantaveris, talia semina germinabit.

De profectu relig.
l. i. c. 55.

Res est clarior quam ut pluribus explicetur. Eò factum ut qui seridè in vitæ spiritualis studium incumberent, orationisque perfectionem sequerentur, nihil haberent antiquius, quam mentis suæ hortulū frugiferis conferere plantis, animumque suum ab omni non

non solum noxiarum contagione cogitationum, verum etiam ab inutilium, leuiumque appulsu intactum seruare. Arque in hoc quidem genere plane mirabile est factum cuiusdam monachi apud Cassianum, de quo ipse in hac verba. Nec minus quoque hoc opus fratris erga puritatem sui cordis intenti & erga contemplationem diuinam valde solliciti commemorare necessarium reor: qui cum ei post annos quindecim, patris, ac matris, amicorumque multorum de prouincia Ponti, complures epistole delatae fuissent, accipiens grandem fasciculum litterarum, diuque apud semetipsum voluens. Quantum (inquit) cogitationum causa, erit mihi harum lectio, quae me vel ad inane gaudium, vel ad tristitias infructuosas impellet? quot diebus horum recordatione qui scripserunt, intentionem pectoris mei a proposita contemplatione renocabunt? Post quantum temporis dirigenda est haec mentis concepta confusio, quantoque labore rursus iste tranquillitatis reparandus est status: si semel animus litterarum permotus affectu, eorumque recensendo sermones ac vultus, quos tanto tempore dereliquit, iterum eos reuisere, ipsisque cohabitare, & animo, ac mente coeperit interesse? quos profecto corporaliter deseruisse nihil proderit si corde

de eos incipiat intueri, ac memoriam quam saeculo huic renuncians quisque velut mortuus abdicauit, reuiuiscens eandem rursus admiserit. Hæc voluens in corde suo non solum nullam resolvere epistolam definiuit, sed ne ipsum quidem fasciculum resignare, ne scilicet eorum qui scripserant, vel nomina recensendo, vel vultus recordando, à spiritus sui intentione cessaret, itaque ut eum constrictum susceperat, igni tradidit concremandum. Ite (inquiens) cogitationes patriæ, pariter concremami: nec me ulterius ad illa quæ fugi reuocare tentetis.

Præclarum sanè facinus, heroicam virtutem, diuinam animi fortitudinem, cuius quidem plures extabunt subuereor laudatores quam imitatores. Quid hîc agentij, quibus nisi quæ ad alios mittuntur litteris aut perlectis, aut cognito earum argumento, nulla animi quies? qui urgent, instant, fatagunt, efflagitant? nihil non tentant ut suæ curiositati, eiusque (ut cum Augustino lo-^{Medit.}
c.1. quar) prurigini obsecundent, cum hic nec ad se scriptas quidem legat? tanti scilicet erat illi mentis tranquillitas, animique libertas, quam sibi litterarum illarum reseratione, lectioneque detractum iri, ut solers erat, præuidebat. Metuis forte tamen tibi causæ desint distractionum, nisi eas extrinsecus aduoces? falsò: earum plus
fatis

fatis ferax est ager tuus, non est quod eas tibi accersas aliundè.

Et quoniam maius quam vulgo existimatur, momentum habet, ad mentè dum oratur colligendam, sibi superflua omni cognitione, inanumque litterarum lectione interdicere, addam aliud eiusdè generis, cuius eò debeat esse vis permouendi maior, quod patrum contigerit memoria.

Orantem in cubiculo B. Ignatium ostio clauso (ita de illo Ribadenieyra) impetronè Ianitor interpellauit aliquando, cui semel atque iterum pulsanti nihil respondit Ignatius; cum molestus esse pergeret, & perseueranter obrunderet, ostium aperuit. Et quid (inquit) tibi vis? cui Ianitor, en inquit pater litteræ quas qui reddidit, tua ex patria allatas dicit, simulque literas in manus Ignatio tradit, qui recluso ostio, literas in lucentem caminum (erat enim hyems) cremandas coniecit, & continuo ad intermissam orationem rediit. Hæc Ribad. Quam vereor ne hæc magno religiosi stent viris præclara collecti animi exempla, quibus quidem curiosâ nouorum, tum auditione, tum narratione, tum lectione, tum scriptione, id vnum propositum videtur, vt mente in varias dissipatâ partes, tot orationi, religiosæque quieti apparent hostes, quos sunt res quarum phantasmata in animum admittunt.

l. 5. vitæ
eius.

tunt. Num hic finis est religiosæ vitæ quam
 ducimus? Instituti cursuque vitæ quem se-
 quimur? Siccine ætas omnis, bonique & heu
 numquam redituri anni nugis, vanisque ac
 futilibus aut excipiendis aut exhibendis
 transigendi? curâ interim omni precandi
 positâ, quasi ea ad nos nil pertineret? omni-
 que colligendæ mentis studio valere iusso,
 quasi eo etiam neglecto, possit spiritualis
 vita consistere? Heu quàm malè religiosum
 nomen, dignitatemque tuetur quisquis est
 huiusmodi. Quàm accedit proximè ad eius,
 qui in sæculo degit, vitam & mores. Quàm
 metuendum ei, ne quemadmodum eum
 præne æmulatur, ita & illi societur, atque à
 sanctorum cœtu tranquilloque religiosæ
 disciplinæ portu, tamquàm eo indignus ali-
 quando segregatus, rursusque in mare sæ-
 culi reiectus, naufragiis, tempestatibus, cer-
 tæ denique morti exponatur. Vtinam &
 non euomatur aliquando ex ore Dei, tanto-
 que sit iis qui in sæculo degunt & deterior
 Deoque inuisor, quò (vt loquitur Cassia-
 nus) id quod nausea compellente proiici-
 mus, odibilis deestamur.

Collat.
 4. c. 19.

CA-